

OMISTAN TÄMÄN KIRJAN tärkeimilleni eli lapsilleni Leolle, Lukalle ja Jadelle. Kiitos, kun olette tsempanneet, auttaneet, urakoineet, iloinneet ja myötäläneet mökkiremontissa ja myös tässä pitkässä kirjaprojektissa. Kiitos ensimmäisestä yhteisestä kesästä mökillä ja niistä ainutlaatuisista hetkistä, joita olemme päässeet kokemaan.

KIIITOS RAKAS PERHE, tämä on teille. Jälleen kerran olette sietäneet kirjan kirjoitusprosessia, joka on vienyt aikaa yhteisiltä hetkiltä. Otetaan ne kiinni mökillä touhuten! Kiitos – taas, äiti. Ilman hullua heittäytymistäsi ei olisi mökkiä eikä kirjaa.

HALUSIMME MOLEMMAT KESÄPAIKAN nimenomaan kaikille teille. Paikan, jossa yhteiset muistomme syntyvät, jossa kevään herääminen, kesän upeat auringonlaskut, mahtavat kalasaaliit ja syksyn sieniretket on mahdollista kokea yhdessä.

Tulevia ihania mökkireissuja odotellen

Jasmiini ja Ella

KIRJAN SISÄLTÖ

Lukijalle 7

Ella ja Jasmiini 8

10 YLEISTIETOA

Tuhansien mökkien maa 12

Pelastetaan vanhat talot 14

Nyt aloitetaan! 17

22 ULKOPINTOJEN KÄSITTELY

Vesikatteet 24

Ulkomaalaus 27

Pinnat puhtaiksi
puhaltamalla 34

Petroliöljymaalauus 39

Kuultokäsittely 43

Keittomaalaus 47

Pellavaöljymaalauus 51

Vanhojen ikkunoiden
kunnostus 55

60 SISÄTILAT

Puuseinien peittäminen	63
Pinkopahvin asennus	64
Sisäseinien maalaus	69
Hirsipintojen kuultomaalaus	75
Paperitapetointi	79
Laatoitus	89
Panelointi ja paneelien käsittely	97
Paneelikaton käsittely	103
Puulattian maalaus	107

112 SÄHKÖ, VESI JA KÄYMÄLÄ

Sähkötyöt	114
Mökkikeittiö	121
Sisäkäymälät	124
Jätevesisäädökset ja harmaavesisuodattimet	128

134 HYVÄ TIETÄÄ

Kaivot ja niiden kunnostus	136
Kompostointi	140
Puiden kaato	142
Tulisijat ja nuohous	144
Asbesti ja muut haitta-aineet	148
Mistä löytyy apua?	150

152 KUN HALUAT IDEOITA

Inspiraatiota ja ideoita	154
Yhteistyökumppanit ja kiitokset	158

Lukijalle

Saimme idean mökkiremonttikirjasta tehdessämme *Jokanaisen remonttikirjaa*. Herkuttelimme ajatuksella päästä remppaamaan omia mökkejä. Ongelmana oli vain, ettei kumpikaan meistä omistanut sellaista. Tahoillamme olimme molemmat poteneet mökkikuumetta jo muutaman vuoden ja selanneet myynti-ilmoituksia. Kun kustantaja näytti vihreää valoa mökkikirjalle ja löysimme kumpikin nopeasti sopivan kohteen, haaveista tuli totta. Pääsimme viettämään ikimuistaisen ja intensiivisen remonttikesän, jonka lopputuloksesta saatte lukea tämän kirjan sivuilta.

Normaalitilanteessa olisimme ottaneet vähän enemmän aikaa: perehtyneet, katselleet, kuulostelleet ja tunnustelleet uusia hankintojamme. On aina hyvä asuttaa mökkiä ennen remontiin ryhtymistä ja katsoa, mistä aurinko nousee ja miten valo osuu seiniin, millainen tunnelma huoneissa on päivän aikana tai eri vuodenaikoina, mitä on ehdottomasti korjattava ja mitä kaikkea voi säilyttää. Kirjaprojektin takia hihat oli laitettava heilumaan välittömästi.

Tätä kirjaa tehdessämme olemme tutustuneet lukuisiin ammattilaisiin, joilla on valtava määrä asiantuntemusta, ammattitaitoa ja erikoisosaamista. Olemme oppineet ymmärtämään asioita, joista meillä ei ollut tietoa vielä mökkikauppoja tehdessämme. Haluamme jakaa tätä tietoa myös sinulle. Kaikki ei tietenkään tähän kirjaan mahdu, mutta toivottavasti pääset ainakin alkuun.

Vietimme intensiivisen ja ikimuistaisen remonttikesän.

Mökkejä voi kunnostaa monella tavalla. Yksi tapa on purkaa kaikki vanha ja toimimaton pois ja laittaa uutta tilalle. Toinen vaihtoehto on remontoita vain se, mikä on tarpeen – ja silloinkin pyrkiä säilyttämään ja kunnostamaan vanhaa. Olemme itse jälkimmäisen kannalla. Oikeaa tai väärää tapaa ei ole, vaikka mielipiteitä on moneen lähtöön. Kirjassa esitellyt remontit on tehty nimenomaan meidän mökkeihimme, ja ne ovat esimerkkejä monista vaihtoehtoista.

Ensimmäisen kesän aikana olemme ymmärtäneet, ettei kesämökki ole koskaan pelkästään vain rakennus. Se on kasa tarinoita, kerrostumia ja uusia lukuja. Kesämökin ansiosta elämässä saattaa kohdata yhtä ja toista sellaista, mitä ei koskaan tuntenut tai kuvitellut tarvitsevansa.

Mökeilläämme olemme pyrkineet tekemään itse niin paljon kuin mahdollista ja säästäneet kaikessa paitsi omissa työtunneissa. Remonttia on turha pelätä, eikä sitä kannata lähteä tekemään hampaat irvessä. Sitä paitsi remontointi itseä varten on palkitsevaa. Omien käsien kautta kesäpaikkamme ovat tulleet entistä tutummiksi ja rakkaammiksi.

Kuten jo edellisessä kirjassamme painotimme: kaikki on korjattavissa, vaikka joskus menisikin pieleen. Jos ensimmäisellä yrityksellä ei mene maaliin, toisella kerralla yleensä jo menee. Älä siis huoli – remontointi on opittava taito!

P.S. *Jokanaisen remonttikirjasta* löydät paljon ohjeita pintaremontin tekoon.

Ella @ellakanninen

Minulle mökkeily on tuntikausia kestävää saunomisen ja uimisen riemua, onkimista, soutelua ja satumaisia kalansaaliita. Se on myös yhdessäoloa, vieraiden kestitsemistä ja sieniretkiä. Nämä elementit toteutuivat, kun vuokrasin useana kesänä perheeni kanssa mökkiä läheltä nykyistä omaa mökkiämme. Ihastuin järven tunnelmaan ja sen ihmisiin. Kun sain tietää, että metsittyneellä tontilla sijaitsevan 50 vuotta vanhan pyöröhirsimökin omistajat olivat luopumassa paikasta, innostuin.

Olin pannut merkeille tontin tasaisuuden jyrkkien ja kallioisten pihojen joukossa. Se oli isoja havupuita täynnä ja kärsi valon puutteesta. Itse mökki näytti synkältä ja unohdetulta, mutta näin siinä valtavasti potentiaalia. Ranta kaartui kauniisti suojaamaan poukamaan. Laituri oli laatutekoa ja ulottui pitkälle järveen. Minulle kerrottiin, että siinä missä nyt kasvoi komea kaislikko, oli aikoinaan kaunis hiekkaranta. Se pitäisi vain raivata esiin.

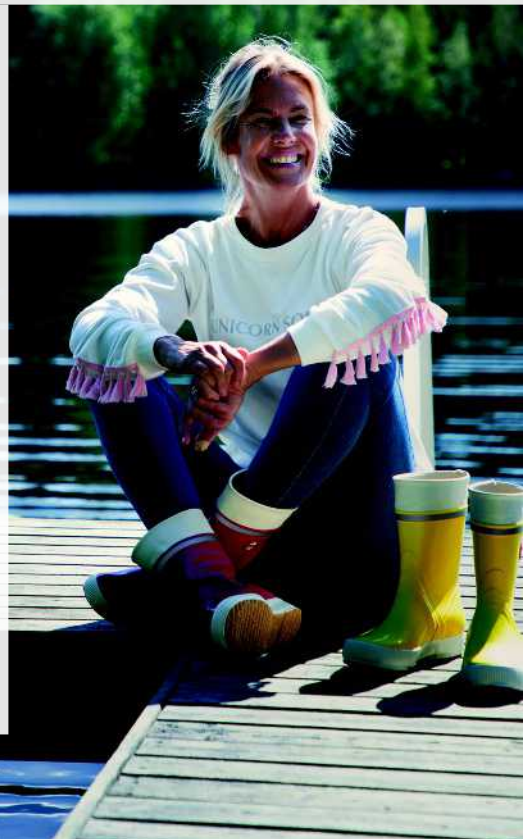
Mökki oli jäänyt edellisillä omistajilla vähälle käytölle. Seinähirsien pinta oli harmaa ja hilseili. Puussa oli homepilkkuja, ja nurkissa kasvoi sammal.

Sisätiloissakaan ei ollut hurraamista. Hirsiseinät olivat kellastuneet ja lattia tummunut. Mökin tilajärjestelyt tarvitsivat päivitystä, sillä nelihenkisen perheeni lisäksi myös äitini tulisi oleskelemaan paikassa paljon. Mökki oli kuitenkin ehjä ja terve.

Mietin, kuinka käsittelemällä seinät, katon ja lattian vaaleammaksi saisin lisää tilan tuntua ja siirtämällä keittiön ahtaasta ja kaapeista tilasta toisaalle vapauttaisn tilaa pienelle vessalle. Ystäväni, taitava visualisti Hanna pohti ja pähkäili kanssani.

Lopulta koitti päivä, kun sain mökkiini avaimet. Joimme kakkukahvit terassilla ja seuraavana viikonloppuna aloitimme työt. Vaikka olen oppinut paljon, Jasmiinin kokemus ja varmat otteet johdattivat meitä tässäkin projektissa.

Rehellisyyden nimissä on todettava, että kaikki ne, jotka totesivat minun hankineen itselleni ”ikuisen työmaan” ja ”loputtoman raha-aukon”, olivat täysin oikeassa. Toisaalta olen jo ensimmäisen kesän aikana kokenut, miten suuri merkitys mökillä on henkisen hyvinvoinnin edistäjänä. Olen saanut ystäviä, fantastisia mökkinaapureita ja uuden yhteisön, johon kuulun. Mökille saapuessani sydän on pakahtua riemusta ja mieli tyntyy. Sillä ei mielestäni ole hintaa.

Jasmiini @yhdennaisenarmeija

Olen aina ollut mökki-ihminen. Vietin lapsuuteni kesät mökeillä, ja monet hyvät muistot liittyvät nimenomaan mökkimiljööseen: papan paistamat muurin-pohjaletut, veneretket, isän kalasaaliit, äidin niittykukkakimput, myöhäisten iltojen korttipelit ja koko perheen saunahetket.

Kun itsellä on kilometrejä jo jonkin verran takana ja lapsilukukin on kolme, mökki-kaipuu iski kovaa. Vuokraaminen antoi mahdollisuuden kuulostella, mitä mökkeilyltä haluan, mutta lopulta mökkikaipuu ja vuosikausia kestänyt remontti-innostus tekivät oman mökin ostamisesta oikean ratkaisun.

Alusta asti oli selvää, että minun mökkini olisi nimenomaan vanha talo tai mummonmökki. Kesäpaikassa pitää tuntua menneiden sukupolvien läsnäolo, vanhat patinoituneet pinnat ja narisevat lattialaudat.

Jokainen mökkiesittelyssä juossut tietää, että jossain kohtaa etsijän valtaa epätoivo. Sitä oikeaa ei vain löydy – sijainti on väärä, mökki ei ole korjauskelpoinen, näkymä ikkunoista on huono, tai se tärkein, eli mökin tunnelma, ei ole kohdallaan. Itse olen aja-

tellut aina niin, että kun pimein hetki koittaa, ollaan jo lähellä läpimurtoa. Näin kävi myös mökkikaupoilla, sillä aivan yllättäen eteeni osui helmi, jonka sain itselleni.

Kyseessä on 1930-luvulla puuseppä Aallon perheelleen rakentamat lähes sata-neliöinen huvila ja saunarakennus isolla puutarhatontilla mansikkatilan ja ruispeltojen kainalossa. Ruskea kaivovesi, ulkoisuus ja karut sisätilat eivät haitanneet, sillä tärkeintä oli potentiaali. Pahasti hilseilevät ulkoseinät, hurjan väriset sisätilat ja laiminlyöty saunarakennus saivat nyt huolenpitoa ja rakkautta.

Tiedossa oli sähköjen uusimista, kaivon kunnostus, harmaiden vesien johtaminen ulos, rakennusten ulkomaalausta, sisäkämälän rakentaminen, pinkopahvitusta, tapetointia, maalausta, panelointia ja laatoitusta. Alapohjan tuuletustakin piti parantaa.

Koska talolla on ikää yli 90 vuotta, ei vatupassilla oikeastaan tehnyt mitään, olihan joka nurkka ja pinta vinossa – kaikki vähän sinnepäin. Ja se jos mikä oli haastavaa mutta samalla valtavan vapauttavaa!

1

Yleistietoa

Tuhansien mökkien maa

Suomessa on yli puoli miljoonaa mökkiä, ja mökkikulttuuri asuu sielunmaisemassamme vahvasti – ovathan sen juuret syvällä. Karoliina Periäinen on tutkinut suomalaisten mökkikulttuuria ja sen vaikutusta suomalaisten tilakäsitykseen.

Asiantuntijana mökkikulttuurista väitöskirjaa kirjoittava arkkitehti Karoliina Periäinen

Kesämökkikulttuurimme on lähtöisin 1800-luvun huvilakulttuurista, jossa varsinkin Kokkolan seutu ja Turun saaristo olivat huvilapitäjien suunnannäyttäjiä. Kesämökkeily sai alkunsa porvariston halusta eriyttää työ- ja vapaa-aikaansa, ja huviloita nousi suurimpien kaupunkien liepeille. Tyypillistä oli, että huvilalla oli kepeämpi tunnelma kuin varsinaisessa kodissa: huvimajat, rannan uimahuoneet, verannat, näköalatornit ja isot valoa tulvivat ikkunat kuuluivat vahvasti huviloiden varustukseen. Kaupunkielämästä haluttiin kesäisin maalle ja luontoon, koska siellä elämä oli terveellisempää ja helpompaa.

1900-luvun taitteeseen tultaessa kuvaan tulivat myös taiteilijoiden rakennuttamat huvilat, erämaa-ateljeet, jotka henkivät perinteistä kansallisromantiikkaa. Niissä kokeiltiin alkuperäistä asumista luonnon

keskellä mäntyjen ja kallioiden kainalossa ja etsittiin todellista suomalaisuutta.

Itsenäistymisen aikoihin perustettiin ensimmäiset siirtolapuutarhat, ja 1920-luvulla päätään nosti punaisten tupien kausi: maisemaan ilmestyi postikorteistaikin tuttuja mökkejä, joita arkkitehdit suunnittelivat nyt myös rantamaisemiin. Kalamajat, perinteiset torpat, mäkituvat ja muut pienet punaiset tuvat kuuluivat tähän nykyisinkin ”mummonmökkinä” tunnettuun tyyliisuuntaan.

Mökkikulttuurin varsinaisen kulta-aika alkoi sodan jälkeisinä vuosina, ja tätä aikakautta kutsutaan joukkomökkeilyn ajaksi. Mökkeily ei ollut enää porvariston etuoikeus, vaan se tuli mahdolliseksi muillekin, kun tiestön ja linja-autoliikenteen laajeneminen mahdollisti ihmisten liikkumisen kauemmaksi, kaupungistuminen voimistui ja nosti tulotasoa sekä viisipäiväinen työviikko vapautti viikonloput.

Mökkikulttuurin kulta-aika alkoi sotien jälkeisinä vuosina.